

INHOUDSTAFEL

INHOUD	7
WOORD VOORAF	11
INLEIDING	13
DEEL I : DE PREHISTORIE : DE VOEDINGSBODEMS VOOR ONWETTIGHEID	19
HOOFDSTUK 1 : Alleen of met zijn tweeën : relaties gedefinieerd.....	20
1. Het huwelijk	20
2. Een wijding te ver	23
3. Onwettige kinderen	25
A. Definitie en probleemstelling	25
B. De juridische bepalingen	27
a. Kinderen uit niet-wettige huwelijken	27
b. Kinderen <i>ex soluto et soluta</i>	29
c. Overspelige kinderen	29
C. Het bewijzen van een (on)wettige afkomst	33
HOOFDSTUK 2 : De omvang van onwettigheid in de late Middeleeuwen : een onberekenbare factor.....	39
1. Probleemstelling	39
2. De poorters	44
3. De adel.....	52
4. De geestelijkheid	54
5. Conclusie	56
HOOFDSTUK 3 : Een profiel van de natuurlijke ouders	59
1. De "Bastard prone LifeCycle" : Wanneer worden bastaarden gepro- creëerd ?	59
2. De duurzaamheid van de relatie tussen de natuurlijke ouders.....	65
3. De sociale achtergrond van de partners.....	70
A. De moeder	70
a. het dienstmeisje.....	72
b. de poorteres.....	73
c. de "vreemdelinge".....	74
d. de prostituee.....	75

B. De vader.....	76
a. de stadsnotabele	76
b. de buitenlandse koopman.....	78
c. de hoveling of ambtenaar.....	87
C. Sociaal gemengde relaties ?.....	88
4. Conclusie	88
HOOFDSTUK 4 : Een verklingsmodel voor onwettigheid in de late Middel- eeuwen	91
1. Inleiding.....	91
2. Het huwelijk als instelling : kiem voor onwettigheid ?	91
A. Het verwachtingspatroon van de betrokkenen	91
B. De gevolgen van de diverse huwelijksverwachtingen voor de rela- tievorming	98
a. voorhuwelijkse seksuele betrekkingen	98
b. sociaal ongelijke relaties	100
c. trouw versus overspel	103
d. clandestiene huwelijken	111
e. verstandshuwelijken.....	112
C. Conclusie	113
3. Het priestercelebaat : ingeburgerd of uitgespuwd ?.....	114
4. Socio-economische, demografische en maatschappelijke elementen als verklaring voor laat-middeleeuwse onwettigheid ?	120
A. De relatie tussen demografische en economische factoren	120
B. Sociale controle	126
C. Imitatiegedrag ?	128
D. Een bastard prone subsociety ?	129
5. Conclusie	131
DEEL II : HET ONWETTIGE KIND EN HET ERFRECHT	135
HOOFDSTUK 1: Het erfrecht.....	136
1. Onwettige kinderen in het Vlaamse erfrecht.....	136
A. Van wie erft een onwettig kind ?.....	136
B. Wie erft van een onwettig kind ?.....	138
C. Het bastaardijrecht	139
D. Het erfrecht van het onwettige kind m.b.t. het Vlaamse leenrecht	149
2. Concrete toepassingen van het erfrecht in twee stedelijke contexten.....	153
A. Brugge	153
B. Kortrijk.....	165
3. Conclusie	169
HOOFDSTUK 2 : De individuele juridische ingrepen voor deze discriminatie i.v.m. het erfrecht	171
1. Inleiding.....	171

2. Het verwerven van bezittingen door onwettige kinderen : mogelijkheden en beperkingen.....	171
A. De akten <i>causa mortis</i> en de schenkingen <i>inter vivos</i>	171
B. Het begunstigen van onwettige kinderen.....	174
C. De bescherming van het familiepatrimonium tegen het bastaardijrecht via voorwaarden.....	176
a. de voorwaarde van terugkeer	176
b. de lijfrente	182
c. de wederroeping.....	183
3. Mogelijkheden om bezittingen na te laten door onwettige kinderen : de testamentaire vrijheid	183
4. Het genaderrecht als ingreep in het erfrecht : de toestemming om te testen en de legitimatie door het rescript van de hertog	186
5. Conclusie	195
DEEL III : HET ONWETTIGE KIND BINNEN HET GEZIN EN BINNEN DE BREDERE FAMILIE.....	197
HOOFDSTUK 1 : De verplichtingen van de natuurlijke ouders	199
1. Onderzoek naar het vaderschap.....	199
2. De verplichtingen van het ouderschap	207
A. de vader t.o.v. de moeder.....	207
B. de moeder.....	208
C. de ouders t.o.v. het kind.....	209
3. Houdenisse en voogdij : de juridische protectie van het minderjarige onwettige kind	213
HOOFDSTUK 2 : De plaats van het onwettige kind binnen de familie.....	221
1. De residentiële familie.....	221
A. Bij wie groeit de bastaard op ?.....	221
B. Een toekomst voor elk kind ?	225
C. Het invullen van de familiale functies : de verschillende actoren.....	231
a. de band natuurlijke ouders - onwettig kind	231
b. co-ouderschap <i>avant-la-lettre</i> : de rol van de stiefouders	237
c. de grootouders.....	238
D. Wettige versus onwettige kinderen.....	238
a. gelijkberechtiging of aalmoes ?	238
b. onwettige kinderen als substituut van wettige kinderen.....	241
2. De symbolische familie	245
A. Naamgeving en vernoeming	245
a. toenaam	245
b. voornaam.....	247
c. benoeming familiebanden	250
B. De bastaard binnen de familie door de ogen van de buitenstaander : het familiale leven van de Bourgondische hertogen.....	251
3. De onwettige kinderen in de familiekring : een poging tot reconstructie	254

4. De keerzijde van de medaille : 'de verworpenen'	262
A. De niet-erkende onwettige kinderen	262
B. Vondelingen	263
C. Infanticide	266
5. Conclusie.....	270
Slotconclusies	271
Children of Love ? Bastard Children in late Medieval Flanders. Summary	283
Bronnen en Bibliografie	287
Lijst van Afkortingen.....	316
Register van persoons- en plaatsnamen	317